

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
за магістерською програмою професійного спрямування
«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»

на тему:

**«Облік, аудит та економічний аналіз основних засобів
підприємства: сучасний стан та перспективи розвитку
(на прикладі ТОВ «ТЦ «Середньофонтанський»)»**

Виконавець:

студентка VI курсу ЦЗФН
Ісмаїлова К. П. _____

Науковий керівник:

канд. екон. наук, доцент
Семенова К. Д. _____

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми

Метою функціонування будь-якого підприємства є отримання прибутку, а отже, прийняті рішення повинні бути економічно доцільними, раціональними та своєчасними; вони повинні приводити до збільшення одержуваного прибутку. Саме тому важливого значення набуває бухгалтерський облік, аналіз, аудит.

Обов'язковою умовою ведення господарської діяльності виступає забезпечення підприємства не тільки матеріальними та трудовими ресурсами, але й необхідними основними засобами – будівлями, спорудами, устаткуванням, транспортними засобами тощо. Основні засоби – один з найважливіших чинників діяльності господарюючого суб'єкта. Сучасний розвиток виробництва, необхідність забезпечення конкурентоспроможності продукції або послуг, що надаються, диктує потребу у технічному переозброєнні підприємства, реконструкції та оновленні основних засобів з метою підвищення продуктивності машин і устаткування, збільшення виробничих потужностей. Все це вимагає поліпшення якості облікової інформації про формування, рух, використання та збереження основних засобів.

Керівнику сучасного підприємства доводиться приймати рішення в умовах невизначеності та ризику, що диктує необхідність постійного оперативного контролю всіх сфер господарської діяльності. Вся ця діяльність відображається у бухгалтерському обліку з величезною кількістю документів. Найважливішу роль у рішенні поставлених проблем грає автоматизація бухгалтерського обліку, яка допомагає досягти прозорості, достовірності та надійності інформації, відстеженні виконання договорів.

Все це свідчить про актуальність обраної теми дослідження.

Мета дослідження полягає у вивченні теоретичних основ і діючої системи обліку, аналізу та аудиту основних засобів на конкретному підприємстві, виявленні механізмів їх подальшого удосконалення для забезпечення ефективності функціонування дослідженого підприємства в сучасних економічних умовах.

Завдання дослідження:

- дослідити питання економічної сутності та класифікації основних засобів;
- визначити подібні риси та відмінності між обліком основних засобів за національними та міжнародними стандартами;
- розкрити питання методів нарахування амортизаційних відрахувань;
- дослідити облікову політику ТОВ «ТЦ «Середньофонтанський»;
- розглянути порядок обліку операцій з основними засобами на досліджуваному підприємстві;
- охарактеризувати методику обліку амортизації, витрат на ремонт та модернізацію основних засобів;
- дослідити методику та організацію аудиту основних засобів та визначити напрямки його удосконалення;

- провести аналіз стану та ефективності використання основних засобів на ТОВ «ТЦ «Середньofонтанський»;
- визначити резерви підвищення ефективності використання основних засобів за допомогою використання регресійно-кореляційного аналізу.

Об'єктом дослідження виступають процеси обліку, аудиту та аналізу основних засобів ТОВ «Торговий центр «Середньofонтанський».

Предметом дослідження є методичне та організаційне забезпечення процесу обліку та аудиту руху та стану основних засобів підприємства у сучасних умовах господарювання.

Методи дослідження

Для вирішення поставлених у роботі завдань використані загальнонаукові та специфічні методи дослідження: методи теоретичного узагальнення інформації, групування, моделювання, аналізу та синтезу. Широко застосовані методи табличного, графічного та схематичного представлення даних.

Інформаційна база дослідження

Інформаційною базою проведеного дослідження виступили нормативно-законодавчі акти України, наукові публікації вітчизняних і закордонних вчених, первинна інформація про діяльність підприємства.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (57 найменувань) та 4-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 111 сторінок. Основний зміст викладено на 85 сторінках. Робота містить 25 таблиць, 21 рисунок.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 1 статтю: «Аналіз стану та ефективності використання основних засобів ТОВ «Торговий центр «Середньofонтанський» // *Збірник науково-практичних статей. Одеський Національний Економічний Університет, обліково-економічний факультет (кафедра економічного аналізу).*- 2018.-с 103-108

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**Теоретичні аспекти обліку основних засобів**» розглянуто сутність основних засобів та їх класифікацію за різними ознаками. Виявлено основні відмінності між процедурою розкриття інформації відповідно до вимог П(С)БО 7 та МСБО 16. Досліджено методики нарахування амортизації на підприємстві.

У другому розділі «**Теорія та практика обліку основних засобів на прикладі ТОВ «ТЦ «Середньofонтанський»**» проведено економічний аналіз основних

показників діяльності аналізованого підприємства; досліджено положення його облікової політики. Вивчена організація обліку основних засобів на ТОВ «Торговий центр «Середньofонтанський», у тому числі особливості придбання, введення в експлуатацію, передачу в оренду та списання елементів основних засобів. Розглянуто питання обліку ремонту та амортизації основних засобів підприємства. Досліджено процес автоматизації обліку основних засобів на ТОВ «Торговий центр «Середньofонтанський»; здійснено аналіз основних етапів зовнішнього та внутрішнього аудиту на підприємстві.

У третьому розділі «*Аналіз ефективності використання основних засобів ТОВ «ТЦ «Середньofонтанський»*» проведено аналіз наявності, структури та руху основних засобів. Визначено сутність показників ефективності основних засобів і проведено аналіз їх динаміки для підприємства. Здійснено регресійно-кореляційний аналіз, який дозволив виявити резерви підвищення ефективності використання основних засобів на підприємстві.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основними з яких є такі:

1. Основні засоби – один з найважливіших чинників діяльності будь-якого підприємства: їх стан та ефективне використання прямо впливають на кінцеві результати його господарської діяльності.

2. У ході проведення дослідження розглянуто різні підходи до класифікації основних засобів згідно поглядів науковців та нормативної бази, що дає можливість оцінити наявні основні засоби, знайти шляхи підвищення ефективності їх використання та прийняття необхідних рішень щодо управління ними.

3. Для планування та підтримання технологічної політики на підприємстві необхідним є правильний облік стану, руху, відтворення основних засобів. Для цього на підприємствах необхідно впроваджувати практику обліку основних засобів за міжнародними стандартами.

4. Проведене дослідження дозволило розкрити сутність, об'єкти та методи нарахування амортизації основних засобів, визначено позитивні і негативні сторони кожного з них.

5. Проаналізовано основні принципи організації обліку основних засобів на ТОВ «Торговий центр «Середньofонтанський», які полягають у наступному: чітка документація операцій з основними засобами; своєчасна реєстрація даних в реєстрах аналітичного обліку; вибір необхідних облікових реєстрів, у яких відображається стан, рух та амортизація основних засобів. Сформована на підприємстві організація обліку основних засобів створює належні умови для своєчасного та повного відображення у обліку операцій, пов'язаних з наявністю, рухом та ліквідацією основних засобів підприємства з метою ефективного їх використання.

6. Аудит основних засобів підприємства є складовою загального аудиту його фінансово-господарської діяльності. При здійсненні аудиту основних засобів на ТОВ «Торговий центр «Середньofонтанський» необхідно в обов'язковому порядку формувати програму аудиту з чіткою розбивкою етапів на виконання робіт, що

дасть можливість аудитору побачити загальну картину ведення обліку основних засобів на підприємстві та його організацію.

7. Проведене дослідження дозволило виявити певні недоліки в обліку основних засобів на досліджуваному підприємстві:

1) у первинних документах з обліку основних засобів заповнюються не всі реквізити, що ускладнює їх ідентифікацію;

2) значна кількість інвентарних карток має лише електронний варіант;

3) внутрішнє переміщення об'єктів основних засобів не завжди оформлюється Актом приймання-передачі (внутрішнього переміщення);

4) недостатньо уваги приділяється встановленню оптимального терміну експлуатації для кожного об'єкта основних засобів або їх груп, що може сприяти більш об'єктивному застосуванню способів відтворення основних засобів;

5) під час використання програми 1С: Підприємство, в ході обліку операцій з основними засобами, можна більше уваги приділяти заповненню такої позиції, як «Примітки», оскільки це суттєво спрощує аналіз проведеної операції;

6) в умовах плинності кадрів не завжди своєчасно оновлюються накази про призначення матеріально відповідальних осіб, що призводить до погіршення контролю за наявністю основних засобів, їх переміщенням та дотримання відповідних умов експлуатації.

8. Проведений аналіз стану та ефективності використання основних засобів ТОВ «Торговий центр «Середньофонтанський» показав, що на підприємстві рівень віддачі основних засобів протягом досліджуваного періоду мав тенденцію до зростання, при цьому з точки зору отримання доходу підприємство стало більш ефективно використовувати свої основні засоби, однак з точки зору отримання прибутку ефективність (рентабельність) використання основних засобів суттєво зменшилася. Отже, підприємству потрібно не лише збільшувати свої доходи, а й зменшувати витрати, що призведе до збільшення прибутку.

9. Результати проведення регресійно-кореляційного аналізу дозволили виявити наступні шляхи підвищення ефективності використання основних засобів на ТОВ «ТЦ «Середньофонтанський»:

1) створення оптимальної структури основних засобів, досягнення кращих пропорцій між активною і пасивною їх частинами, а також відповідними видами машин і устаткування, тобто повинна зростати питома вага прогресивного нового устаткування, удосконалюватись організація функціонування інфраструктури, що сприятиме поліпшенню використання основних засобів у цілому;

2) підприємству необхідно продовжувати стратегію оновлення основних засобів, що дозволить підвищити їх технічний рівень і є найважливішим резервом зростання рівня їх віддачі; з іншого боку, необхідно здійснювати списання застарілих основних засобів, які не використовуються на підприємстві, або рівень ефективності їх використання є дуже низьким;

3) продовження політики збільшення частки прибутку в чистому доході від реалізації продукції може здійснюватися за рахунок оптимізації витрат: підприємству слід створити сучасну систему управління витратами за рахунок створення центрів відповідальності.

АНОТАЦІЯ

Ісмаїлова К. П. «Облік, аудит та економічний аналіз основних засобів підприємства: сучасний стан та перспективи розвитку (на прикладі ТОВ «ТЦ «Середньофонтанський»)»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
за магістерською програмою професійного спрямування
«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2018.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти сутності основних засобів, наводяться їх класифікації відповідно до міжнародних і національних стандартів.

Розглянуто особливості процесів обліку основних засобів на ТОВ «ТЦ «Середньофонтанський». Досліджено ступінь автоматизації обліку на підприємстві; вивчено етапи внутрішнього та зовнішнього аудиту основних засобів. Здійснено аналіз стану, структури, динаміки та ефективності використання основних засобів на підприємстві.

Надано рекомендації щодо покращення обліку основних засобів на досліджуваному підприємстві, обґрунтовано шляхи підвищення ефективності їх використання.

Ключові слова: основні засоби, класифікація, облік, організація обліку, амортизація, рух основних засобів, автоматизація процесу обліку, аудит основних засобів.

ANNOTATION

Ismailova K.P. “Accounting, audit and economic analysis of the fixed assets of the enterprise: current state and prospects of development (on the example of LLC "TC" Srednefontansky)”

Qualifying work on obtaining a master's degree in the specialty
071 “Accounting and taxation” under the master's program
«Accounting, audit and taxation of entrepreneurial activity»

Odessa National Economics University.– Odessa, 2018.

The article deals with the theoretical foundations of the essence of fixed assets, their classifications in accordance with international and national standards are presented.

The peculiarities of the accounting of fixed assets are considered on the example of the LLC "TC "Srednefontansky". The degree of accounting automation in the enterprise is investigated; the stages of internal and external audit of fixed assets have been studied. The analysis of the state, structure, dynamics and efficiency of the use of fixed assets in the enterprise is carried out.

Recommendations on the improvement of accounting of fixed assets for the investigated enterprise are given, ways of improving their efficiency are substantiated.

Keywords: fixed assets, classification, accounting, accounting organization, depreciation, movement of fixed assets, automation of the accounting process, audit of fixed assets.